

T. Rumpuri Vien.
Pietuvos Evangelikų

Sėlias

Atstira kaina 15 Centų

Išleina tas sąvaitė

Metams užsisakymas
2 litai

Nr. 39/40 (178/179)

1938 m. spalio mėn. 2 d.

4 metai

Piūties šventė.

(Staityt Luko 12, 16—20).

Wienoje indų legendoje pasakojama apie vieną vyrą, kuris, sūnaus lydimas, karta plaukė per ežerą laivą, kuris buvo pilnas avių. Nuplaukus toliau nuo kranto, dangų apniaukė juodi debesys ir su kiekvieną minutę artėjo audra. Užėjus smarkus vėjas, ežere kėlė didžiulės vilnis. Buvo rimtas pavojus paslėpti. Bijodamas netekti savo gyvybės ir avių, jis vyras meldėsi Dievui pažadėdamas paaukoti vieną avių pavargėliams, jei tik jis laimingai ir nelieštas pasieks antrą ežero krantą. Kuomet audra wis labiau siautė ir pavojus gyvybei wis didėjo, tai tas vyras žadėjo wis didesni skaičių avių aukoti, kad tik Dievas jį išgelbėtų. Po ilgo siautimo audra liovėsi. Kurimo ežero vanduo ir laivelis wėl ramiai grėsi tolyn. Dabar jis vyras pradėjo galvoti, kad jis per daug Dievui pažadėjęs, kad audra būtų praėjusi ir be jo pažadų. Sunus irgi pritarė tėvo mintims. Kuomet jie abu šveitė ir nepaliesėti pasiekė antrąjį ežero krantą, bijojo ir priėjinti apie pažadus ir nieko nepaaukojo.

Bet ir mes šiandien elgiames panašiai. Kiet daug pažadų savo artimui, o ypač Bijagalinciam savo Dievui esame neištesėję! Warguose Sam pažadame daug, bet tada wargai praeina, užmirštame net padėkoti. Mūsų tarpe labai mažai terasime tokių, kurie su nuosirdžia padėka ateiname prie savo mielo Dievo už tai, ką Jis mums kasdien daro. Ši dešimties raupsuotųjų, kuriuos Išganotojas išgėdė, nors wienas sugrįžo Sam padėkoti. Kaip su mumis? Ar dešimtoje mūsų rasime vieną tikrai neužmirštantį padėkoti Wiešpacziui?

Kiek giltos padėkos galime matyti gywulių atšje. Ir jie pažįsta savo šeimininko lowį ir ranką. O mes? Mes wisi savo darbo waisių, piūties waisius norime wšada turėti ir su džiaugsmu šwėsti piūties šventę. Bet ar wisi esame pasiryžę ir norime dėkoti už tai Wiešpacziui, wisių tų dowanų Dawėjui? Nedėkingumas yra negražus ir peiktinas dalykas. Tai žinome kiekvienas mes iš savo gywnimo: kaip dažnai nepatenkintais jaučiamės, jei kas nors mums nepadėkoja už išrodytą jam meilę ar padarytą gerą. Daugelis užmirštame dėkoti. Sei titi nepadėkoja, tada suprantame, kad blogai elgiassi.

Ir šiais metais mūsų Wiešpats Dievas apšciai apdowanojo savo gėrybėmis mūsų laukus, daržus ir sodus. Wišoje mūsų tėwgnėje buvo geras derlius. Žmonės wėl apturėjo tai, ką teikia gerasis Dievas. Bet ar per gėrybes jie įgys ir pasiliekantį palaiminimą? Ar jie palenks savo kelius ir maldoje iškreipė padėką wisių gėrybių Dawėjui? Palyginime Wiešpats pasakoja apie gerą derlių ir apie kwailą žmogų. Ši palyginimą mums jis pasakoja tam, kad mes mestumėm mūsų nedėkingumą ir kad wisi kitaip

su Dievo dowanomis elgtumės, netaip anas vyras. Šis trumpasis palyginimas mums placziai waižduoja aną vyrą, kaip jis, iš džiaugsmo rankas trindamas, apžiūrinėja savo gaušų derlių ir su pasigėrėjimu pašneria i mintis, apie to wišo sunaudojimą: „Wiša tai mano, wiša mano.“ Wiša, ką jis nuo laukų buvo suwales, ima nieko negalwodamas ir wisi užsimiršdamas padėkoti Tam, Kurio ranka wiša tai jam dawė. Ši to matyti, kad dowanų emėjai yra dwejeopi: Wieni gawę dowaną tuojau apšciaizuoja žemišką jos wertę ir wisi nepagalwoja apie jos Dawėją, titi gi, kurių labai mažai tėra, kiose dowanose mato meilę ir neša padėką Dawėjui. Koks wailas mums geriausiai patiktų: ar tas, kuris griebtų wiša iš tėwų rankos, kuriam swarbu daug gauti, ar tas, kirs gaudamas bile kiek ir bet kokių dowanų, būtų patenkintas ir, dėkingai žiūrėdamas i dawėjo atis, meiliai glaudytų prie jo ir žwišgniat. Sei žodžiais rodyti, kad jis labai gerai suprantą ir iwertina dawėjo meilę? Užsakymas šiam klausimui gylėms atštus. Bet klausime jawe: kuriam iš tų dwiejų waisių mes prilygstame santykiuose su Dievu? Ar mes imame wien tik dowanas, sawanaudisłumo wedami, arba imame sąmoningai ir su meile bei dėkingumu jų Dawėjui?

Troškimas ir weržimasis kaip galint daugiau įgyti turtų, labai apsunčina bewėit kiekvieno žmogus gywnimą. Wiši nori turėti jų kuodaugiau. Kas šiame gywnime turi turtų mažiau, tas nors mintyse stengiasi daugiau galwoti apie juos. Žmonių hirdys prisirikusios prie šių žemiškųjų gėrybių. Maža žmonių rasime, kurie būtų patenkinti savo žemiškuoju gywnimu. O dar mažiau terasime tokių, kurie būtų už tai dėkingi.

Sunku išaiškinti, kodėl žmogus nesuprantą, kad gywnimo laimė randama ne ižoriniuose, medžiaginiuose turtuose, nes Wiešpats kalba: „Žmogus gywas ne wien duona!“ Tūscijos ir suwargusios sielos tų žmonių kurių hirdys prisirikusios prie šių žemiškųjų gėrybių. Žmonės gywna wien Dievo gėrybėmis. Tiesa, žmonės turi sunčiai dirbti ir prakaituoti, taciau be Dievo wailos tas wiskas būtų weltui. Wiešpats Dievas uždėjo pareigą žmog i dirbti, sakdamas: „Sawo weido prakaitu tu walgysi duoną“. Žmonės mano, kad per darbo jėgą ir jie gauna waisius, ir tai yra pilna jų nuosawybė, bet užmiršta ryši su Aukščiausiu darbu ir duonos Dawėju.

Piūties šventėje mes turime pagawoti ir apie šwencziausį, brangiausį ir kilniausį daiktą, kuris mums Dievo duotas. Turime pagawoti ir apie sielos peną, ir apie išganymą Jėzuje Kristuje. Kas patiria hitą malonę tas paslotintas, amžinai, tas nebemiršta, tas suwalomas, kaip pėdas Dievo kluonuose. Kas pažino Golgotos meilę, tas

niekuomet nebijos eiti tais feliatais, furiais Dievas veda mus šiame gyvenime; tas jausis priglaustu pas Tį wišada. Ar mes žinome, ką Dievas dėl mūsų padarė prie Jėzaus kryžiaus? Ar mes pagalvojame, kad Šis tai darė žinodamas, kad milijonai žmonių nedėkos Jam už tai, kad daugybė eidami pro šalį juoksis iš šito didžiojo atsidavimo, iš šitos neišvengiamos aukos, per kurią Šis žmones norėjo pajotinti amžinai. Ar mes nors kartą tinkamai atsidėjome už tą didžią mums išrodytą meilę? Jei mums dar nepaaiškėjo kryžiaus reikšmė, tai nors dėkote užtai,

kad ta kryžiaus auka liečia ir mus. Ir jei girdime, kad nukryžiuotasis gelbsti visiems nusidėjėliams, tai žinokime kad ir mums yra pagelba, ir dėkote Viešpacziui už tai. Tada patirsime, kaip per tokią dėkotoją tils mūsų širdyje stebuklinga pajėga, ir mes pergyvensime joje išganymo brangumą. Aukote Dievui padėką! Naudokimės savo rankomis, kad sau kasdieninę duonelę užsidirbtume, bet ne užmirškime padėkos ir maldos, kurios pagelba stipriname ir šotiname savo sielą ir liekame vaistus Dangaus Karalystės. Amen.

Našlės liudijimas.

Viename mieste tūlas Dievo nesibijantis žmogus laikė paskaitą apie tikėjimą, kaip tūščia, žmonių pramanytą dalyką ir apie nebuvimą Dievo ir amžinybės. Šios paskaitos klausėsi daugelis susirinkusių žmonių ir jie visi girdėjo, kaip kalbėtojas bauriais žodžiais niekino Šv. Raštą ir krikščionybę, viską vadindamas tik gudriu žmonių mulkinimu. Baigęs savo bedievišką išvadžiojimą ir manydamas, kad taip gudriai viską išaiškino, jog niekas jam negalės prieštarauti, išdidžiai tarė:

— Jei kas šiems aiškiems įrodymams išdrįstų prieštarauti, ar kokius nors kitus išvadžiojimus bei klausimus daryti, prašau atsiliepti.

Po trumputės tylos minutės, iš susirinkusių tarpo atsistojo viena moteris ir tarė:

— Norėčiau tikrai vieną vienintelį klausimą pastatyti.

— Kągi gerbiamoji ponija norite klausti? — paniekinančiai šypsodamasis tarė Dievo nesibijantis.

— Prieš dešimt metų mirė mano vyras, palikdamas mane ir aštuonius mažus vaikučius. Mes gyvenome labai vargingai. Kol vyras buvo gyvas, ėjo į darbą, ir savo uždarbiu šiaip taip išlaikė savo šeimą. Drauge su vyru, mirtis atėmė ir šeimos aprūpintoją. Sunkios gyvenimo aplinkybės, skaudė vargo ir bado našta slėgė mūsų pečius. Visur ieškojau paguodos ir nusiramino, bet niekur jo neradau. Tačiau tarp nedaugelio vyro knygų, radau Bibliją. Pradėjau kasdieną skaityti ją. Ir koks stebuklas! Joje radau paguodą ir nusiramimą. Nuo to laiko rodos mano gyvenimas palengvėjo. Žinoma, vargai buvo tie patys, tačiau Dievo Žodis juos darė lengvesniais. Dievo malonė ir Jo tiesa pasidarė man brangūs dalykai. Dabar Viešpats laimina mane ir mano vaikus. Vyresnieji jau dirba ir tuo parūpina man ir jaunesniesiems mūsų šeimos nariams kasdieninės duonelės. Jie yra dori ir paklusnūs man ir mūsų visų Viešpačiui Jėzui Kristui. O Biblija yra mums viskas. Iš jos dabar tikrai žinau, kad galėsiu numirti ir amžinai prie Dievo būti. Prašau, pone, pasakykite, ką Tamstai davė netikėjimas?

— Gerbiamoji ponija, — po valandėlės nedrasiai tarė Dievo nesibijantis:

— Aš neturiu noro atimti jums jūsų tikėjimą ir džiaugsmą.

— Tamsta jų ir negalite atimti, — atsakė moteris. — Tačiau tie jūsų žodžiai vistiek nėra atsakymas į mano klausimą. Todėl dar kartą klausiu: Ką Tamstai davė netikėjimas?

Čia Dievo nesibijantis sumišo. Vargingos našlės keletas žodžių, pagimdytų paties Dievo, buvo daug galingesni, už visą jo kalbą.

Šis tas apie reformatorių Joną Bretkūną.

Kada gimė Jonas Bretkūnas, tikrų žinių nėra. Žinoma tik tiek, kad 1555 m. jis istojo į Karaliaučiaus universitetą ir 1563 m. buvo paskirtas Labguvos kunigu.

Tenka pažymėti, kad Jonas Bretkūnas buvo tikras ir nuolankus evangelikų kunigas ir mylėjo paprastą laukininkų gyvenimą. Liusesniu nuo savo pareigų laiku, jis eidavo į laukus ir čia padėdavo dirbti ūkininkams.

Taipgi jis buvo ir geras lietuvis, kokių tuo laiku evangelikų Maž. Lietuvos kunigų tarpe mažai tebuvo. Per pamokslą Jonas Bretkūnas savo klausytojams dažnai primindavo:

— Iš tikrųjų Ponas Dievas jus, lietuvininkus myli, duodamas jums Savo šventą Žodį. Jūs, sakau, visų geriausią palaimą nuo Dievo gavote, nes jums brangiausias Dievo žodis jūsų prigimtu liežuvio sakomas yra.

Jonas Bretkūnas parašė ir išleido šias knygas: „Giesmės dvasiškos“, „Kantijonas“, „Kobetas, arba pospalitas Maldas“ ir kit. 1591 m. pasirodė garsumas jo veikalas „Postilla“.

Po šių darbų Jonas Bretkūnas ėmėsi versti į lietuvių kalbą Šventąjį Raštą. Šv. Raštą jis vertė iš graikų kalba rašyto originalo, turėdamas drauge ir naudodamasis Biblijomis Hebrajų ir lenkų kalbose. Dėl lietuvių kalbos taisyklų, jis tardavosi su kunigais: Vaišnora, Gedgauta, Musa ir Masalskiu.

(Bus daugiau.)

Bokšto šventinimo giesmė.

Galingas, šventas ir teisus
Pasaulio Viešpatie!
Pašventink bokštą ir namus,
Nuoširdžiai prašome!

Palaimink Viešpatie, Dieve
Ir Žodį skelbiančius,
Kad jie atvestų pas Tave
Žmonių pulkų pulkus!

Ir žmones Tavęs meldžiančius
Maloniai išklausyk:
Jų sieloms turtus, amžinus
Gausingai nudalyk!

Ateik galybių Viešpatie
Su apsauga sava,
O ši šventovė mums te'sie
Palaimos priebėga!

A. Gerkė.

(Giedota per bokšto šventinimo iškilmes.)

Ark. T. Grinbergo futikimas Kauno gelžk. stotnje.

Viet. Ēv. Lūt. Konfistor. prez. Dr. Ģudaicis kvecielami
 ģ. m. rugšējo mēn. 17 d. iankēši Lietuwoje Latwijos Ēv.
 Bažņņcizos Arhiwņšupas Dr. T. Ģrinbergas šu šawo pa-
 lydowu wņšupu lūn. Straumaniu. Aukštuošius swēcizus
 Kauno geležinkeliu stothje šutioje Konfistorijos nariai šu
 jēs prezidentu Dr. A. Ģudaiciu priķatijē, Ģzwieķimo
 Ministrijos atstowas — Kultūros Reikalu D-to Direkto-
 rius Dr. Sobļhs, Konfistorijos Proturoras doc. A. Zāl-
 kauškas, lic. lūn. J. Pauperas, Ref. Bažņņcizos atstowas
 Dr. Puodžiūnas, Latwijos Ministras p. Seja, Viet. Ēv.
 S-gos Centro Wadibha šu jēs pirminintu Dr. Stanaiciu
 ir daug kitu žmiju ašmēnu.

Swēcġiai nuwņō i Latvġijos Atstowņē ir po trampo
telionēs poġsio, padarē wizġtā Konfistorġijai. Tada auķ-
tieġi Swēcġiai, Konf. pirm. Dr. K. Gudaicġio ġydimi, wizġ-
tawo p. Szġietimo Ministrā, Kultūros Keġķalġ D-to Di-
rektorġi ir prezidentūroj pasġraġē i Swēcġiġ ģņņģā. Numa-
tyti wizġitai Uģģienio Keġķ. Ministrui ir Ministrui Pirm-
nġfui, ġiems turēġus šubiai ġņņķti pas Pōņā Respubli-
ķos Prezidentā i ġo wasaros rezidencġjā, neġwņō. Swēc-
ġiams pagerbtġi, Konfistorġijos Prezidentas Dr. K. Guda-
tis Metropoġġje šuroķē pušrycġius, i ķurġuos be auķty
swēcġiġ atšilankē P. Szġietimo Ministras prof. Ĥontūnas,
Uģģienġ Keġķalġ Ministras e. p. Dr. Urbķys, Latvġijos
Ministras Ĥietuwaġi ponas Seġā, Kultūros Keġķal. Depar-
tamento Direktoriġus Dr. Sobġġs, Reform. Koleģ. atštawas
Dr. Puodģġūnas ir ģt.; wišo dalywawo 17 ķwieštġ swēcġiġ.

Pobūwio metu buwo pašidalinta ištādžiais ir pašaktyta
nuožirdžiu kalbu.

Konfistorijos Prezidentas Dr. A. Gudaitis savo ir Konfistorijos vardu išteikė džiaugsmą, kad Urkiųštopas teikėsi atvykti į Lietuvą ir būti Konfistorijos švečiu. Šis nurodė į Lietuvii ir latvių tautų giminingumą ir tų dwiejų valstybių glaudų bendradarbiavimą; toks bendradarbiavimas turėtų prasidėti ir tų dwiejų valstybių bažnntiniame gyvenime.

Arfiwystupas Grinbergas padēkojo uš ģirdinga pakwie-
timā ir priēmimā, pareižē dar šefanczias mintis.

Torint augumu tu ir mažas būtum, nors tu esi mažos
tautos narns — nebūf mažas jaufmuofe, galvojime ir
fiekimufo. Mažos tautos turi turēti widujine fiprnfbe, nes
fmoniuf fkaicifus ir valftfbf dnfdis nēra dar wifkas; rei-
fia turēti fipri widujine jēga.

Dabar mūši tēvynēs neprīklausomos, turime šāvo mo-
tykšas. Mes seniau mokēmēs šveitimoje mums motykošoje,
tačziau turējome ir tautiškā motyškā, kurioje šāvo moti-
nos kalbos ir literatūros mokēmēs vafarais. Mes šiekēme
būti īngūs kitoms tautoms, o ir pašiekēme, šo norējome.

Kors esame mažos teritorija ir žmonėmis, bet būtime didesnis jausmuose, galvojime ir siekimuose. Linkiu to viso siekti per bažnyčią lietuvių tautai ir lietuviškai ewangelikai konfessitai.

Wystupas fun. Straumanis, lietuvīzkai padēkojēs (fun.

Straumanis ģrā buvēs priēš 34 metus Kretingos para-
pijos kunigu 12 metu) uš priēmima, ir Rauno apylintu
bei miešto aprodyma, pareižē pageidawima, kad lietuwu
ir latwuw tautas neskirtu maža sienos ežia, nes kraujas ir
gentystē turi daug didesnēs reikšmēs, kaip walskybiu ru-
bežiai; mūsu talbos panašios ir mums lengwai suprantas.
Mes norime matyti ir jumis mūsu tarpe.

Wienos tikšbos broļiai turime artēti, o ģwairiņi tikšbū
broļiai turime wiennēbeje gwwenti. Ar būtume protestan-
tai, ar būtume katalikāi, šiekime wieningumo. Mūši Reļ-
publikos Prezidentas pas mus Latwiņoje leido atidaryti
šakultetā katalikams; tai ģra didelis tikšbū tolerencijas
požymis. — Trišdešimt ketwerius metus neturējau pro-
gos kalbēti lietuwīškāi, tacijau, kaip matot, tos kalbos
neuzmīrjau, kadangi mūši kalbos ģra artimos. Kraujas
ir gentstē ģra artimesni uļ wālštībū rubežijs.

Vietuvių senjoras kun. A. Gelžinis iškviestą didelį
džiaugsmą dėl taip nuostabių pareiškimų minčių ir pri-
minė, kad prieš porą mėnesių Konsistorijos švedžių teikėsi
būti Elijos Ewangelių Bažnyčios Vykupas kun. Dr.
S. Rašamėgi. Regana, kad mūsų draugingų valstybių
vyriausybės bendradarbiauja, toks bendradarbiavimas
turi eiti ir per bažnyčias. Šiais metais kaip tik Vieš-
pats Dievas davė tokiame bendradarbiavimui gerą pradžią.
Vėliau iš Latvijos himno žodžių abiem tautos, kad Die-
vas jas įteigė gerai pažangai, kad tautos vis labiau
draugautų ir artėtų.

Dr. Puodžiūnas pašveikino latvišķai reformatu koleģijos vardu, ir apgailestāvo, kaģ generalinis Superintendents prof. Dr. Sakubēnas pats asmeņiķai pašveikinti swēcjuis negali, kaģangi jis dabar yra Wīlniuje.

Po pietu švecizai bumo pakviesti pas Latvijos Mi-
 nistrą poną Seja kamos pobūvīui, kur taip pat dalyvavo
 Konfistorija ir Szviet. bei Užsienių Reik. Ministrai ir kiti
 aukšti švecizai. Rugšėjo mėn. 18 d., sekmadienio rytą,
 aukštieji švecizai Atkviyst. Dr. Grinbergas ir Vysl.
 Straumanis, lydimi Konfistorijos pirmininko Dr. A. Gu-
 daiczio, Szv. M-jos Kultūr. Depart. Direkt. Dr. Soblio,
 lietuv. ew. senj. kun. Gelsinio, latw. senj. kun. Lantozilio,
 lic. kun. Paupero ir konfist. profur. Žalkausko, automobi-
 liais išvyko į Taurage, dalyvaui ewangelistų lietuvių
 suvažiavime ir giesmių šventėje.

Evangelijų Vietuvių Suvažiavimas Tanragėje.

Iš Kauno atvykusius šveczius Tauragės mieste pasi-
tiko miesto Burmistras ir apskrities viršininkas. Tada
nuvyko švecziai į Karininkų Ramovės patalpas, kur šwe-
czius maloniai ir vaišingai priėmė igulos viršininkas
pulk. Genys. — Prie bažnyčios didžiųjų vartų šveczius
pasitiko 17 kunigų ir didelė daugybė parapijonių. Čia pa-
rapijos klebonas kun. Wymetis pasveikino šveczius jau-
triais žodžiais, ypacį pabrėždamas, kad aukštųjų šveczių
iš broliškos valstybės atsilankymas prisidėtų prie mūsų
bažnyčių ir valstybių bendro artėjimo ir stiprėjimo. Bu-

tingės parapijos choras pagiedojo latviškai sveikinimo giesmę.

Pamaldos širtos suvažiavimui praėjo labai iškilmingai. Kadangi žmonių daugybė negalėjo sutilpti bažnyčioje, tai buvo sakomi pamokslai bažnyčioje ir ant žventoriaus kartin. Bažnyčioje pamokslus sakė: lietu. senj. kun. Gelžinis, kun. Jakinškas ir prof. kun. Gaigalaitis; ant žventoriaus kun. Balcziauskas, kun. Dagys ir kun. Stanaitis. Pamaldas puošė ir iškilmingumą didino gausūs chorų giedojimai. Aukštieji švecziai taip pat kalbėjo iš altoriaus: arkivyskupas Dr. Grinbergas latviškai, o jo kalbą vertė lietu. sen. kun. Laukožilis, ir vysk. Straumanis lietuviškai. Pamaldos buvo transliuojamos per radio.

Pamaldoms bažnyčioje pasibaigus, įvyko žventinimas Tauragės bažnyčios bokšto, kursoriai buvo karo metu nugriautas ir po 20 metų dabartinei bažnyčios tarnybai su jos energingų pirmininku J. Preiškaicziu priežaktyje neužilstamai besidarbuojant, liko vėl atstatytas. Bokšto pažventinimą atliko lietu. senj. kun. Gelžinis. Parapijos klebon. kun. Wymeris padarė įdomią istorinę Tauragės parapijos bažnyčios apžvalgą.

Suvažiavimas ir žmonių dalyvavimas buvo ant tiek gausus, kad gatvės bažnyčios link buvo užsikimšusios, taip pat žmonių pilnas žventorius ir sausafimšiai prikimšta pilna bažnyčia.

Po to sekė, liet. ew. suvažiavimo iškilmingas posėdis. Pasibaigus iškilmingoms suvažiavimo pamaldoms ir bokšto žventinimui, po pietų pertraukos 14 val. Tauragės Šaulių salėje įvyko iškilmingas suvažiavimo posėdis, kur ir arkivysk. Dr. Grinbergas su vysk. Straumaniu kaip garbės švecziai dalyvavo.

Didžiulė Tauragės Šaulių salė prisirinko kupinai pilna žmonių, o antra tiek dar negalėjo dėl vietos stokos. Pagal nustatytą darbų tvarką, sąjungos pirmininkas Dr. Stanaitis atidarė posėdį ir paprašė kun. prof. Dr. W. Gaigalaitį kalbėti atidarymo malda. Toliau sekė garbės ir darbo prezidiumų sudarymas. Į garbės prezidiumą buvo pakviesti: Arkivyskupas Dr. T. Grinbergas, Švietimo M-jos atstovas — R. R. D-to direktorius Dr. Soblys, Konsistorijos Prezidentas Dr. A. Gudaitis, vyskupas Straumanis, Lietuvių Sinodo Senjoras kun. A. Gelžinis, Latvių Senj. kun. A. Laukožilis, Konsistorijos profesoras doc. R. Jaskauskas, Tilžės lietuvių veikejas Jagogastas, Tauragės apskr. viršininkas Petrauskas, Tauragės igulos viršininkas pulk. Genys, Tauragės apskr. komendantas Bužinskas, Tauragės miesto burmistras Surgilas, Tauragės apskr. tautininkų sąjungos pirmininkas, tautos atstovas Dr. Geczas, Tauragės parapijos klebon. A. Wymeris, „Jaunosios Lietuvos“ rajono vadovas dipl. ekon. Tarbūnas, Tauragės gimnazijos direktorius Jakubonis, Pagėgių gimnazijos direkt. Tonas, „Sandoros“ atstovas kun. prof. Dr. W. Gaigalaitis, Ref. bažnyčios ir draugijų atstovas Dr. Slavenas, Tauragės miesto inž. Manekas, Klaipėdiškių atstovas Sprogys ir Mokyklų inspektorius Jasutis.

Iškilmingam posėdžiui pirmininkauti buvo pakviestas kons. prez. Dr. Gudaitis, į sekretoriją pakviesti mokyt. Juozuwaitis ir kun. Balcziauskas.

Sąjungos pirmininkas Dr. Stanaitis paminėjęs, kad šiais metais evangelikų suvažiavimas su lietuvių tauta mini 20 metų Lietuvos nepriklausomybės, paprašė suvažiavimo, žuvusiųjų už Lietuvos laisvę, pagerbti atsisojimu. Suvažiavimas žuvusiųjų laisvės kovotojus pagerbė tyliu atsisojimu.

Po trumpo Dr. Gudaiczių įžangos žodžio sąjungos suvažiavimą sveikino arkivyskupas Dr. Grinbergas, kurio žodžius į lietuvių kalbą išvertė kun. A. Laukožilis. Vis pasakė:

— Džiaugiuos, kad Lietuvoje yra sąjunga, kuri lietuvių evangelikus jungia tikybiškai ir tautiškai. Norint bendradarbiauti, reikia pasistatyti sau vieną tikslą ir pasi-

rinkt vieną dervą (būti). „Neklausk, ką man gyvenimas gali duoti, bet klausk, ką tu gyvenimui duoti gali.“ Žiūrėk, kokios yra tavo jėgos, kuriomis tu gali tarnauti savo bažnyčiai, tautai bei valstybei. Mes siekiame žmonių gerovės ir stengiamės paremti tuos, kurie gerą daro. Kiekvienas savo pareigą turi aukštai vertinti ir sąžiningai tarnauti aplinkumai. Linkiu sąjungai jos pasirinktus tikslus tikslus atsiekti.

Po jo sąjungą sveikino Švietimo M-jos atstovas Dr. Soblys. Vis sveikino šiais tikrai žirdingais žodžiais evangelikų lietuvių suvažiavimą:

— Aukštai gerbiamas pirmininke, arkivyskape, g. g. prezidiume, sąjungos atstovai ir švecziai! Man yra didelė garbė sveikinti sąjungos suvažiavimą ir broliškos tautos šveczius latvius, atvykusius mus aplankyti ir suraminti. Man kaip tik tenka tvarkyti tikybiškus reikalus ir žiandien jūs darbus pamatys, turiu pasakyti, kad jūs pasirodėte tikybiškai aukštai. Atžventė žiandien jūsų brolių pastangomis pastatyto bažnyčios bokšto iškilmės grynai lietuviškomis pamaldomis. Jūsų organizacija yra brangus dalykas, kad ji padeda tautiškoms pajėgoms stiprėti; jūsų darbas yra kartu ir tikybiškas ir tautiškasis; jūs stiprinat mūsų valstybę.

Didis džiaugsmas man buvo klausytis tikybinių apeigų grynai lietuvių kalba. Lietuviškas žodis bažnyčioje ir valstybėje yra nepaprastai didelė brangenybė mūsų wifai tautai. Švietimo Ministerija remia visas tikybas, bet pirmoje eilėje turi būt remiami lietuvių evangelikai su lietuviška kalba ir lietuvišku žodžiu. Jūs parodėte savo chorų, kurie meno atžvilgiu jau yra gana patise, norėčiau rasti priemonių tuos chorų dar wis stiprinti.

Sveikindamas dar kartą, linkiu tuo didžiausios sekmės jūsų darbuose.

Po vyriausybės atstovo kalbos buvo sugiedotas tautos himnas.

Toliau sveikino suvažiavimą tautos atstovas Dr. Geczas, burmistras Surgila, Tilžės lietuvių veikejas Jagogastas, kuris pasveikino ir pažytojo Dr. Wydūno wardu ir titi.

Suvažiavimas gavo labai daug sveikinimo telegramų ir raštų. Iš jų pažymėtini Klaipėdos organizacijų pirmininko dir. Rybranco, buv. direktorijos pirmininko Simonaiczių, iš Latvijos nuo kun. Ozolinį, kuris yra prieš karą buvęs Turbarlo kunigu, Klaipėdos „Sandoros“ organizacijų, reformatų kolegijos, reform. general. superintendente prof. Dr. Jakubėno, muziko prof. Jakubėno, „Jaunosios Lietuvos“ wadowybės ir t.

Suvažiavimas pasiuntė pasveikinimo telegramas Valstybės Prezidentui Tautos Wadui A. Smetonai, Ministrui Pirmininkui, Švietimo Ministrui ir Wid. Reik. Ministrui.

Toliau buvo padaryti keli swarbūs pranešimai, kurių tekstai bus atspausdinti sekancziame „Relio“ numeryje.

Švietimo Ministerijos atstovas Dr. Soblys suvažiavimui pareiškė, kad Valstybės Prezidentas Švietimo Ministerio tiekimu už nuopelnus apdovanojo dabartinį Ewang. Konsistorijos prezidentą Dr. A. Gudaitį Wytauto Didžiojo Ordenu trečio laipsnio. Tuo yra parodyta iš Wyriausybės pusės pagarba Ewangelikų Bažnyčiai.

Suvažiavimas priėmė sekanczio turinio rezoliucijas:

Rezoliucija I.

Lietuvių Ewangelikų Sąjungos trečiasis wisuotinis suvažiavimas giliai atjauską padėką pareiškia aukštam mūsų žventės dalyviui, Latvijos Ewangelikų Liuteronijų Bažnyčios Arkivyskupui, mūsų Uniwersiteto Garbės Doktorui T. Grinbergui, kuris savo dalyvavimu didina mūsų džiaugimą, kurį reiškiamo linkėjimu, kad Wifagalis savo gausios palaimos teiktų aukštojo šveczio atstovaujamai bažnyčiai, o pats garbingo šveczio atsilankymas tarnautų abiejų kaimyninių valstybių ir bažnyčių wienybės stiprinimui.

Didžiausioji lietuvių evangelikų liuterionių parapijoje, Tauragėje, rugsėjo 18 d. įvykęs Lietuvių Evangelikų Sąjungos visuotinis suvažiavimas minėti 20-tus Nepriklausomos Lietuvos gyvenimo metus, pirmiausia giliai pagarbą reiškia tiems, kurie į Lietuvos laisvės pamatus įdėjo meilę tėvynei ir kūrė kraują ir gyvybę ir paliko mums testamentą: vienybėje dirbant kūrėsi šiedais puošti savo gimtąją šalį.

Lietuviai evangelikai šiandien džiaugiasi Vyriausybės parama, kurią įsilaikė tvarkant savo bažnytinis, tautinius ir kultūrinius reikalus, nes tatai palengvino imtis platesnio masto darbų, kuriems vykdant visi geros valios Evangelikai lietuviai pažventė savo meilę ir jėgas.

Tad tikro kūrėbiško džiaugsmo šventėje Lietuvių Evangelikų Sąjungos visuotinis suvažiavimas kviečia visus lietuvius evangelikus įsijungti (pasiūlojamam) ryžtumu bei viską laimincia meile dar glaudžiau suglausti mūsų tikėjimo ir darbo eiles dirbant mūsų tautos ir bažnyčios laimei.

Po iškilmingo suvažiavimo posėdžio, kurį baigė lietuvių senjoras kun. Gelžinis malda 16 val. prasidėjo bažnyčioj chorų giesmių šventė, kurios vyriausiu dirigentu buvo K. Kopas. Giesmių šventės platesnis aprašymas seks vėliau.

Lic. J. P.

Evangelikų liuterionių lietuvių tikybinių gyvenimo bruožai.

(Pabaiga.)

Dabar Klaipėda, būdama supama labiau laikino pobūdžio politinių jėgų, kaip ligi šiol vis dar šiame reikale negalėjo laukti svarbiausio vaidmens. Gal čia kaltas pacijų evangelikų lietuvių nerangumas. Did. Lietuvoj evangelikai laikinai tentinasi galėdami kiek nors savo laisvę leisti mokslo. Pajūrio krašto tik pirm kelių metų sukrusta laisvę leisti aukštesnio mokslo. Tad tuo tarpu lyg ir nesusipėta pasitūpinti dar ir lietuvių evangelikų dvasinio bei tikybinių gyvenimo turtinimu. O reikia atsiminti, kad prieš pasaulinį karą buvo išleista gana daug vertingų tikybinių knygų. Kas nėra matęs, kiek gausiai knygomis yra prikrautas Klaipėdiško lietuvių ūkininko lentynos. Bet tokių knygų niekas nebeįsileido po pasaulinio karo. Tad eilė dvasinių knygų visai nebegalima gauti. Čia šioje srityje ir yra prieita taško. Čia lyg matosi dviejų knygų persilaužimo kryptelė. Senesnioji karta, tai ta, kuri savo dvasią turina mūsų jau aukščiau minėtais tikybiniuose lobiais. Jaunesnioji karta, tai toji, kuri augo pokarinių padarinių įtakoje. Pats skirtumas, rodosi, yra mažas. Bet pasigendama senųjų ažuolų tvirtybės. Biblijos ir senų pamokslų knygų dvasioje subrendusių lietuvių evangelikas turėjo sąvone apstumoje to ko pavandėti turi šių laikų išbląstytasis žmogus. Juk Klaipėdos krašte nekuri ūkininkų šeimos yra net daugiau kaip tris šimtus metų išgyvenusių tuoje pat ūkiuose. Kiekvienas kaimelis tad yra prisunktas senoviško diingumo, garbingo lietuviškumo, gilaus pamaldumo.

Klaipėdos krašto lietuviai yra labai pamaldūs. Sekmadieniais jie gausiai lanko kunigų laikomas pamaldas. O didesnioji pamaldų lankytojų dalis net grynai išvirstiniai parodo ypatingą tipą. Moterų dėvi sudėtingo klostymo sijonus. Dažnai labai stoningai yra sudėrintas jų austinio rūbo raštas. Pajūrio lietuvių senovišku būdu pasipuošia eidamos į šventnamį. Taip pasipuošusios lietuvių baistos įsireiškė įvyniojusios nešasi storą lietuvišką giesmyną, kuriame yra per 600 giesmių ir gana daug maldu. Šis giesmynas yra jau įsilaikęs labai daug laidų.

Birmasis 1547 m. išleistas lietuvių kalba giesmynas turėjo tik 10 giesmių. Ant šio pagrindo toliau vis labiau buvo didinamas ir turtinamas evangeliškas lietuvių kalba giesmynas. Šis giesmynas lietuviškas, bet atspaudintas gotų raidėmis. Pastutinė šio giesmyno laida buvo išleista 1936 m. Tai ir yra dabar tas ypatingas dalykas, kad šis giesmynas kalbiškai turi daug trūkumų, o taciau klaidėdijai lietuviai gali pasakyti, kad šitoks jų giesmynas jau beveik 400 metų pajūrio krašte išlaikė lietuviškumą. Dabar atėjo metas leisti naują, pataisyta kalba, giesmyną. Bet čia lyg nebegalima besijustalibėti Did. ir Maj. Lietuvos evangelikai lietuviai. Lyg tai atrodo, kad pastutiniu dešimtmečiu wieni ir kiti būtų išeję visiškai skirtingą mokslą. Faktiškai gi yra taip, kad Did. Lietuvos evangelikai lietuviai jau žymiai geriau išmoko lietuvių kalbos, o tuo tarpu klaidėdijai smarkiai dar yra atsilikę. Todėl wieniems giesmyno kalba atrodo nebe patencijama, o kitiems ji atrodo daug gražesnė už kasdienį spaudojamąją kalbą. Taip dabar jaučiasi lyg toks skilimas tarp abiejų kraštų evangelikų lietuvių, kurie iš seniau to ne visai buvo sutapę tarpusavimi bendram dvasiškam gyvenimui. Ši čia reikia aiškinti ir tą liūdną faktą, kodėl po pasaulinio karo nebeleista didesnių tikybinių veikalų Lietuvos evangelikams lietuvių kalba. Čia didžiausių sunkumų darė kalba. Kiekvienas leidėjas turi spręsti kokiomis raidėmis leisti patiektą veikalą. Jei išleis lotynų raidėmis, tai nepirks klaidėdijai lietuviai, o jei bus gotų nepirks Did. Lietuvos evangelikai lietuviai. Čia stovime tikro perejimo taške. Žinoma, ilgesnį laiką tokio spyravimo negalės būti. Jaunesnioji karta, kuri yra lankiusi lietuvišką mokslą, jau pradeda sudaryti daugumą. Įgautiui šios kartos stačius vis auga. Tik sunkumų dar bus su klaidėdijais, kurie ligi šiol didžiausia dalimi nėra išeję lietuvišką mokslą. Tuo tarpu einama kompromiso keliu. Lietuviams evangelikams leidžiami tikybinių laikraštėliai dabar perpus išeina lotynų ir gotų raidėmis. To dar gali padaryti periodiniai leidiniai. Užtat labiau sunku su didesniaisiais tikybiniiais raštais. Dabar trūksta tų pirmųjų drausulių bei pizonierių, kurie parizikuotų leisti didesnių veikalų. O per tai stabdosi mūsų lietuvių evangelikų kultūrinė veikla. Lyg daktomasi kryptelėje. Lyg gyvenama ypatinga „Aukros“ gėdynė. Vis iškoma naujų kelių. Taigi tie dvidešimti Lietuvos Nepriklausomo gyvenimo metų lietuvių evangelikų gyvenime buvo pilna to žodžio prasme ieškojimo ir tvarkymo metai. Taip pavnygdžiui Did. Lietuvoj ew. lietuviai organizaciniai susitvarkyti spėjo vos tik pastutiniais metais. Daug kliudė nebuvimas pastutinių kultūros darbininkų. Todėl daug svarbių dalykų vis buvo atidėta ateicijai. Naujo evangeliško giesmyno lietuvių kalba leidimas sino duose buvo keliamas jau prieš 10 metų, bet tik dabar te daromi konkretūs žygiai toliam giesmynui išleisti. Svarstyta taip pat ir pataisyta kalba išleisti Sventąjį Raštą, bet ligi šiol telpėta išleisti tik keturios evangelijos.

Šie lietuvių evangelikų kultūrinio darbo negalavimai turėtų ko glaudžiausiai suartinti Did. ir Maj. Lietuvos evangelikus lietuvius. Tikrai mažai lietuviškumui ir evangelizmui tepatarnauja tie evangelikai lietuviai, kurie ranka numodami pasako: tegu evangelikai lietuviai leidžia sau ką nori, tegu taišo sau giesmyną ir kitus tikybinius raštus, o mes esame autonomiški ir mes liekamės prie seno. Tiesa, kas sena vertinga reikia branginti ir palaikyti, bet pats gyvenimas wercia naujus batus, nauji dirwonai laukia įdirbami ir apšėjami, gi žiaip wėistasi piktžolės. Swetimųjų sudarytoji tarp abiejų kraštų gyventojų siena teišnyks tada kai tų abiejų kraštų wieno tikėjimo ir wienos tautos žmonės savo dvasios gelmėje suaugę į wieną nedalomą pasaulį.

Šių laikų dinamizmas reikalauja aiškaus apsisprendimo ir ko stipriausių poweikių. Kas neturi kankų, tą nublaško wėjai. Taip yra wisoje gyvenimo srityje.

Praėjus dvidešimts metų nuo to kai Lietuvoje ewangelikai lietuviai jau gali rūpintis savo reikalais, rodos, kad atėjo tas metas kada jie turėtų būti tuo naturaliausiu tistu, jungiančiu abi kadaiše perskirtas Lietuvos dalis. Apie tą ewangelikų lietuvų ypatingą misiją čia ir buvo kalbėta. Skirti turėtų ne raidės, bet visus turėtų jungti ewangelikų dvasia. Įvairios apyštamos padarė tai, kad raidės arba skirtingas spaudos kriptas lyg pradeda kliudyti bendrauti ir suartėti wieno tikėjimo ir wienos tautos waikams, tačiau jie laikino pobūdžio kluwiniai negali užšlopinti pacijos dvasios, kuri gali jungti twirciau nei cementas. Todėl ewangelikams lietuviams taip Did. Lietuvoj taip Klaipėdos krašte taip tautiniu taip tikrybišku žvilgsniu yra naudinga, kad jie wis arcčiau tarpusawiai bendradarbiautų, wis glaudžiau sutaptų į wieną nedalomą wienetą, nes tik taip dvasia gali nugaleti raidę ir mintis tapti kūnu.

Žinios.

Wotietija.

— Šių metų rugšėjo mėn. 12—18 dienomis wioje Wotietijoje buvo prawesta ewangelikų Widaus Pasiuntinytės — misijos sawaitė. Tą sawaitę wioje provinci-jose buvo renkama auksos Widaus Pasiuntinytės reikalams, buvo daroma susirinkimai, paslautos ir kitoki ewangelikų parengimai bažnyčioje bei surinkimų namuose. Buvo ypatingai pažymima Widaus Pasiuntinytės swarba tautos gywenime ir jos reikalingumas bei naudingumas bažnyčios gywenime. Rugšėjo mėn. 22 d. buvo wioje ewangelikų bažnyčioje kwešta Widaus Pasiuntinytės įsteigimo diena. Widaus Pasiuntinytės steigėjas Wotietijoje yra Jonas — Henrichas Wicherinas, kuris 1848 m. rugšėjo mėn. 22 d. Wittenberge ewangelikų Wotietijos bažnyčių atstovų susiwažiawime įdėstė Widaus Pasiuntinytės mintis ir ragino wisus ewangelikus bažnyčios weikėjus į Widaus Pasiuntinytės darbą. Wicherino pastangomis weliu buvo įsteigta Hamburge Widaus Pasiuntinytės darbininkų auklėjimo institutas „Das Rauhe Haus“, kuris tapo Widaus Pasiuntinytės dvasiniu centru wijos Wotietijos ewangelikams.

Anglija.

— Londone wyksta tarptautinės laiswamanių sąjungos kongresas. Kongrese dalywauja ir pasaulinės bediewių sąjungos atstovai. Buvo daug protestuota prieš kongresą ir reikalauta, kad Anglijos wyriausybė neleistų jam susirinkti Anglijoje. Bet kongresas wiskiel įwyksta. Anglijos wyriausybė nedraudžia ir newawržo jokių įsitikinimų kongresams nė konferencijoms susirinkti Anglijoje, kad būtų įkaihtas jos demokratikumo principas. Tenka pažymėti, kad laiswamanių kongrese dalywauja ir laiswamanių sąjungai priklauso keletas Anglijos ministerių ir kiai aukštų wyriausybės pareigūnų. Tarpe jų ir krašto gynimo ministeris Tomas Inšip.

— Anglijos bažnyčioje meldžiamasi už taiką. Ezerberleno, ministrų pirmininko, žmona kiekwieną rytą eina bažnyčion ir meldžiasi, kad Dievas gelbėtų ir padėtų įkaihtyti taiką pasaulyje.

Wilnius. Wilniuje šių metų rugšėjo mėn. 18 d. įwykto ewangelikų reformatų bažnyčioje didelės iškilmės. Profesorius Kostas Kurnatauskas, ilgametis Kelmės parapijos klebonas ir žymus Lietuvos ewangelikų reformatų bažnyčios weikėjas, tapo ordinuotas Wilniaus krašto ewangelikų reformatų bažnyčios generaliniu superintendentu. Ordinacijos apeigą atliko Lietuvos ew. reformatų bažnyčios generalinis superintendentas Dr. P. Jakubėnas

asistuojant Wilniaus krašto ewang. liuterionių superintendentui ir anglų misijos žydams Wilniaus krašte wadi, anglikonų bažnyčios kunigui. Wisa kwentė darė didelio išpūdžio ir prawesta ekumeninėje dvasioje. Tenka palinkėti naujam Wilniaus krašto ewangelikų reformatų gen. superintendentui Diewo malonės ir palaiminimo taip sunkiame ir atjalingame bažnyčios darbe.

Rusnė. Š. m. rugšėjo mėn. 22 d. buvo palaidotas Sen. Surinkimo sąlytojų pirmininkas Kristupas Mauricas. Dar nesenai kiais metais buvo kwentės sawo 80 metų gimimo sukaktį, bet praėjus kelioms sawaitėms, jis išleliawo į amžinybę. Diewo žodį apsatė per 34 metus ir buvo wisų gerbiamas ir mylimas. Todėl į pastutinę poilsio wietą jo išlydėti susirinko dauguma Sen. Surinkimo sąlytojų. Tarpe jų matėsi: Peteraitis, Strekys, Lumpelėkis, Tydekas, Baltrys, Karalius, Afrutaitis ir kit. Sie wisi nulaikė dar surinkimą prie sawo užmigusio brolio ir pirmininko. Klaipėdos Krašto Gubernatorius atsiuntė gražų gėlių wainiką ir jį laidotuweje atstowawo kun. P. Dagnys, kuris pasatė atsišweikinimo žodį. Taip pat atsišweikinimo žodį pasatė ir Prof. Dr. Gaigalaitis sawo ir d-jos „Sandoros“ wardu, nes Mauricas ir dėl jos buvo daug pasidarbawęs. Sen. surinkimas per Maurico mirtį nustojo wėl wieno brangaus ir didelio darbininko Diewo dirwoje.

Paupis. Paupio „J. S.“ ktryiaus norių susirinkimas įwykto rugšėjo 16 d. Susirinkime atidarė pirm. pawab. Žilius giesmė „Wiezpai liupsin“ ir psalmo žodžiais. Po to, motytojas Keinkė laikė pastilą: „Mūsų uždawiniai“. Sawo kalboje jis pabrėžė mūsų užsimojimus ir mūsų gyvenimą. Per kį susirinkimą pirmąjį po wasaros atostogų pasirodė ktryiaus smuikinininkai, kurie pasmuikawo keletą gražių giesmių. Dar pasitarus įwairiais ktryiaus reikalais, susirinkimas buvo baigtas giesme „Sžirdimis susijiednokim.“

E. Gr.

Klaipėda. Š. m. rugšėjo mėn. 27 d. Prof. Dr. Gaigalaitis kwentė sawo 68 m. gimtuwes. J kį kwentė buvo susirinkę nemažas būrelis jo draugų ir kiai weikėjų. Kuopredžioje kalboje p. Profesorių su pontu pasweikino Klaipėdos Krašto Gubernatorius p. Kubilius ir p. Stiklorius. Jonas Profesorius, prisimindamas sawo sunkius darbus ir didelės lowas dėl bažnyčios ir tēwynės, atpasakojo sawo prabėgusias dienas ir dėkojo wisiems, kurie jį kioje kwentėje pagerbė.

Kaunas. Š. m. spalio mėn. 4 d. 9 wal. Kaune, 32-os pradžios mokyklos salėje bus kunigų konferencija.

Konferencijos darbų twarka:

Konferencijos atidarymas — Senjoro žodis. Konfistorijos Prezidento žodis,

Referatai:

Kun. lic. J. Pauperas — „Teologinės aktualijos“,

Kun. senj. P. Titelbachas — „Septintojo prisahtymo dėstymas konfirmandų pamokoje“,

Kun. J. Urdžė — „Mūsų jaunuomenės kritikejonikų kioji weikla“,

Pasiuntinys P. Rikštaitis — „Darbas pagonų pasiuntinytės laukuose“.

Pasitarimai:

a) Apie widaus misiją pas mus,

b) Pagonų pasiuntinytės susidomejimą pas mus,

c) Lietuwikų giesmyno išleidimo reikalą,

d) Tikybos wadowėlių išleidimo ir tikybos dėstymo reikalą,

e) Naujo bažnyčios įstatymo klausimą,

f) Kunigų pensijos reikalą,

g) Kunigų sąjungos įgywendinimą.

Užsakymus priima redakcija, kiekwiena pašto įstaiga ir laikinininkai. Užsakant redakcijoj laikraščio kainą: metams 2 litai, 1/2 m. 1 litas ir ketwirciui m. 50 centų. Užsakant pašto įstaigoje, kainą 2 litai 30 ct., pusėj m. 1 lit. 30 ct. ir ketwirciui m. 80 ct. Redakcija Lietuvos Ewangelikų Susiwientijimo Bažnytinis Komitetas. Redaguoja Kun. P. Dagnys. — Spaudė: „Lituania“, Klaipėda, Palangos gatwė 23-24. — Rankraščius ir užsakymus prašome siųsti kiuo adresu: Klaipėda „Lituania“, Dagui.